

**COMMISSIE REGIONAAL OVERLEG
LUCHTHAVEN MAASTRICHT**

Secretariaat: Postbus 5700 - 6202 MA Maastricht

KLACHTENOVERZICHT

2^e KWARTAAL 2014

September 2014

Uitgegeven door **de Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg** onder verantwoordelijkheid van de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	blz. 2
1. Klachtenrapport 2 ^e kwartaal 2014	blz. 3
2. Aandachtspunten en/ of aanbevelingen	blz. 5
3. Tabellen klachten	blz. 6
4. Trends	blz. 9
Bijlage:	
- Algemeen	blz. 10
- Overige vluchten: vliegbewegingen en klachten	blz. 12
- Lesvluchten: vliegbewegingen en klachten	blz. 14
- Nachtvluchten: vliegbewegingen en klachten	blz. 15
- SID-afwijkingen	blz. 16
- Procedure klachtenbehandeling	blz. 18
- Overzicht klachten per gemeente	blz. 19
- Begrippenlijst	blz. 20
- Samenstelling werkgroep	blz. 22

INLEIDING

Dit rapport is opgesteld om de Commissie Regionaal Overleg (CRO) Luchthaven Maastricht te informeren over klachten betreffende vliegverkeer MAA, die bij de Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg zijn ingediend in het 2^e kwartaal 2014.

Gegevens over klachten en klagers zijn in tabellen verwerkt en vergeleken met gegevens over dezelfde periode in het voorgaande jaar.

Het rapport wordt besproken in de Werkgroep Klachten en Hinderbeleid van de Commissie.

Op basis van het rapport kan de CRO aandachtspunten voor nader onderzoek formuleren. Dit kan resulteren in beleidsaanbevelingen ter voorkoming van vermijdbare hinder.

In dit rapport zijn alleen de klachten over vliegverkeer van MAA opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers.

Klachtenrapport 2^e kwartaal 2014

Onderzoek toont aan dat het totale aantal klachten over MAA vliegverkeer in het 2^e kwartaal 2014 afneemt ten opzichte van het aantal in het 2^e kwartaal 2013 van 898 naar 837 (7%). Het aantal klagers neemt af van 52 naar 49 (6%). Een daling van de klachten is te zien in de categorieën “overige dagvluchten” (5%) en lesvluchten (66%). De klachten over nachtvluchten nemen toe van 15 naar 19 (27%). Van de 837 klachten in het 2^e kwartaal 2014 zijn er 613 (73%) ingediend door 5 personen. In het 2^e kwartaal 2013 zijn dat er 676 (75%) van de 898, ingediend door 3 personen. De klachten ingediend door de veelvuldige klagers betreffen de “overige dagvluchten”. Zie tabel 1c.

Het totale aantal bewegingen van “overige dagvluchten” neemt in het 2^e kwartaal 2014 af met 200 bewegingen (7%) ten opzichte van het 2^e kwartaal 2013. Het totale aantal klachten neemt af van 842 in '13 naar 804 in '14 (5%). De bewegingen met zware toestellen, die in hoge mate verantwoordelijk zijn voor de klachten, nemen af van 1766 bewegingen in '13 naar 1265 in '14 (28%), zie tabel 6d. Klachten over bewegingen met zware toestellen dalen van 734 naar 700 (5%), zie tabel 6d. Klagers over “overige” dagvluchten blijven nagenoeg gelijk, namelijk 46 in '13 en 45 in '14, zie tabel 5. Uit onderzoek blijkt dat er sprake is van een afname van klagers in de categorieën 0-20 klachten per klager, het aantal door hen ingediende klachten neemt daarentegen iets toe (3%). In de categorieën 20-50 en 50 klachten of meer per kwartaal neemt het aantal klagers toe, het aantal door hen ingediende klachten neemt echter af. Evenals in het eerste kwartaal 2014 is een toename van klagers en klachten uit de Eijsden-Margraten in de categorie 0-20, die kan worden verklaard doordat naast overlast over Bierset-vliegverkeer ook de overlast van MAA-vliegverkeer (aankomsten) wordt gemeld. Hetzelfde geldt voor de toename van klachten uit Onderbanken in de categorie 20-50, daar wordt naast overlast van AWACS-vliegverkeer ook de overlast van MAA-vliegverkeer gemeld. Opvallend is in de categorie 50 klachten of meer een klager uit Nuth, die hinder ondervindt van vertrekkende toestellen, die als gevolg van heersende windrichting veelvuldig de vertrekprocedure richting het noorden dienden te volgen en daarbij Nuth overvlogen. Zie de tabellen 1c en 1d. Opgemerkt dient te worden dat in dit rapport alleen de klachten over vliegverkeer van MAA zijn opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers.

In het 2^e kwartaal 2014 zijn er 14 klachten over lesvluchten (zowel lesvluchten van groot als klein verkeer) door 3 personen ingediend. In het 2^e kwartaal 2013 zijn er in totaal 41 klachten over lesvluchten door 6 personen ingediend, dit betekent een afname van de klachten en klagers met respectievelijk 66% en 50%. Alle 14 klachten in het 2^e kwartaal 2014 gaan over lokale lesvluchten met toestellen < 6 ton en zijn ingediend door een inwoner uit Echt-Susteren (12), Eijsden-Margraten (1) en Nuth (1). In het 2^e kwartaal 2013 komen de klachten voornamelijk uit de gemeenten Beek, Echt-Susteren, Meerssen en Valkenburg aan de Geul. Zie tabel 1a en 1b, tevens tabel 8 en bijlage “overzicht klachten per klager met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken”. Het aantal lesbewegingen neemt met 63% af van 993 in '13 naar 369 in '14. Een vergelijkbare daling zien we ook in de laatste drie kwartalen van 2013. en het 1^e kwartaal 2014. De afname van de lesvluchten is veroorzaakt door de afbouw van de operaties van de vliegscholen op MAA.

Het aantal bewegingen in de periode 23:00 tot 24:00 uur, waarvoor een extensie is verleend, neemt in het 2^e kwartaal 2014 af ten opzichte van het aantal in 2013, namelijk van 11 in '13 naar 3 in '14. Over deze 3 bewegingen zijn in het 2^e kwartaal '14 door 13 klagers 19 klachten ingediend. Van de 19 klachten zijn er 8 ingediend over een vertrek van een MD11 vanaf baan 21 richting het heuvelland (OLNO). Over de 11 bewegingen in '13 zijn 15 klachten door 12 klagers ingediend.

Met behulp van Fanomos en in samenwerking met de LVNL constateren we dat het aantal SID afwijkingen in het 2^e kwartaal 2014 is gedaald ten opzichte van het aantal van dezelfde periode in 2013, namelijk van 32 in '13 naar 10 in '14, een afname van 69%. Deze daling is een resultante van LVNL beleid. Van deze 10 afwijkingen zijn er 9 in opdracht of met toestemming van de LVNL van de SID afgeweken. In 6 gevallen is deze instructie gegeven om zwaar weer te omzeilen. In het 2^e kwartaal 2013 waren 26 van de 32 afwijkingen in opdracht van de LVNL, waarvan 13 in verband met slecht weer.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)/ Domein Luchtvaart is belast met het onderzoek naar en interpretatie van SID-afwijkingen, dit is geen taak voor de SKLZL. Zoals afgesproken in de Werkgroep Klachten- en Hinderbeleid stuurt het klachtenbureau SKLZL voortaan alle SID-afwijkingen **zonder** opdracht of toestemming van de LVNL, de zgn. trackoffenders, voor onderzoek door naar de ILT.

In het 2^e kwartaal 2014 is 1 trackoffender voor nader onderzoek aan de ILT aangeboden. In het 2^e kwartaal 2013 zijn dat 6 trackoffenders geweest. Zie tabellen 10 en 11.

Bij beschouwing van het klachtenpatroon over de afgelopen zes jaar kan, met uitzondering van een kleine piek in 2010, een dalende trend van de klachten over MAA vliegverkeer geconstateerd worden. De klagers over MAA vliegverkeer laten een ander patroon zien, in 2008 en 2009 blijft het aantal klagers constant, om vervolgens aanzienlijke toe te nemen in 2010 . Vanaf 2010 tot en met 2013 constateren we een dalende trend in het aantal klagers. In het 1^e kwartaal 2014 blijven de klachten ten opzichte van het aantal in het 4^e kwartaal 2013 gelijk, de klagers nemen daarentegen met 30% toe. In het 2^e kwartaal 2014 nemen de klachten toe ten opzichte van het voorgaande kwartaal, de klagers blijven op hetzelfde niveau. Zie de grafische weergave van trends op bladzijde 9.

Aandachtspunten en/ of aanbevelingen ter vermijding of beperking van hinder

1. Recentelijk heeft een helikoptertrainingsbedrijf zich op MAA gevestigd en heeft Stella Aviation International (SAI) besloten de opleiding van ongeveer 65 leerling piloten over te nemen van Stella Aviation Academy. De elders reeds in gang gezette opleiding van deze leerling piloten zal voor een deel door vliegers op MAA worden afgemaakt. Als gevolg van het beëindigen van de operaties door vliegscholen (onder andere) op MAA is het aantal lesvluchten en de klachten daarover het afgelopen jaar aanzienlijk gedaald. De door het helikoptertrainingsbedrijf en SAI uit te voeren vluchten zullen hierin de komende tijd naar verwachting verandering brengen. De Commissie zal de effecten van deze ontwikkeling op de omgeving (zoals klachtenpatroon) monitoren. In dit kader heeft Luchtverkeersleiding Nederland bij Stella Aviation International aandacht gevraagd voor de in het verleden met lesscholen gemaakte afspraak om bij het uitvoeren van lesvluchten boven Midden-Limburg (regio ten zuiden van Roermond) het overvliegen van woonkernen zoveel mogelijk te vermijden.
2. Gebleken is dat toestellen van het type Airbus 332 bij vertrekken richting het zuiden nogal eens vroegtijdig de SID verlaten (zonder overigens het tolerantiegebied te overschrijden), te lang “recht door vliegen” en dan de kern Amby overvliegen. Luchtverkeersleiding Nederland heeft dit bij de betrokken maatschappij aangekaart. Omdat de oorzaak nog onduidelijk was en nader onderzoek noodzakelijk bleek, is daarop ook overleg met Airbus gestart. Mogelijk dat een aanpassing in het automatiseringssysteem van het betreffende toesteltype tot verbetering leidt. De Commissie blijft dit monitoren en komt er in een volgend rapport op terug.
3. De Commissie is voornemens de klagers in dit rapport in de categorie 50 klachten of meer uit te nodigen voor een gesprek. De Werkgroep Klachten- en Hinderbeleid van de Commissie zal bij betrokkenen hun belangstelling inventariseren en daarna de mogelijke gesprekken entameren.

Tabellen klachten.

tabel 1a. Aantal klachten per klager in het 2^e kwartaal 2014 onderverdeeld in verschillende categorieën

aantal klachten per klager in het 2 ^e kwartaal 2014	Aantal klagers per gemeente	klachten overige vl. tussen 06:00-07:00	Klachten overige vl.tussen 07:00-23:00	klachten lesvluchten tussen 07:00-23:00	klachten nachtvl. tussen 23:00-06:00	klachten totaal	
	Totaal:	49	13	791	14	19	837
	Ambt Montfort	1	0	1	0	0	1
	Beek	2	0	2	0	0	2
	Brunssum	2	0	3	0	0	3
	Echt-Susteren	1	0	3	12	0	15
	Eijsden-Margraten	9	2	37	1	3	43
	Gulpen-Wittern	4	0	149	0	4	153
	Heerlen	1	0	1	0	0	1
	Landgraaf	1	0	3	0	0	3
	Maastricht	7	5	68	0	2	75
	Meerssen	11	2	147	0	7	156
	Nuth	1	0	55	1	0	56
	Onderbanken	2	3	22	0	0	25
	Roerdalen	1	0	1	0	0	1
	Schinnen	2	0	11	0	0	11
	Sittard-Geleen	1	1	0	0	0	1
	Valkenburg a/d Geul	3	0	288	0	3	291

tabel 1b. Aantal klachten per klager in het 2^e kwartaal 2013 onderverdeeld in verschillende categorieën

aantal klachten per klager in het 2 ^e kwartaal 2013	Aantal klagers per gemeente	klachten overige vl. tussen 06:00-07:00	Klachten overige vl.tussen 07:00-23:00	klachten lesvluchten tussen 07:00-23:00	klachten nachtvl. tussen 23:00-06:00	klachten totaal	
	Totaal:	52	8	834	41	15	898
	Beek	3	0	2	13	0	15
	Echt-Susteren	1	0	6	10	0	16
	Eijsden-Margraten	1	0	2	0	0	2
	Gulpen-Wittern	3	1	173	0	1	175
	Landgraaf	1	3	3	0	0	6
	Maastricht	15	1	105	0	5	111
	Meerssen	14	1	151	16	8	176
	Nuth	1	0	0	0	1	1
	Onderbanken	2	0	9	0	0	9
	Schinnen	4	0	10	0	0	10
	Selfkant (D)	1	0	1	0	0	1
	Sittard-Geleen	5	0	11	0	0	11
	Valkenburg a/d Geul	1	2	361	2	0	365

tabel 1c. Aantal klachten per klager in het 2^e kwartaal 2014 onderverdeeld in verschillende categorieën

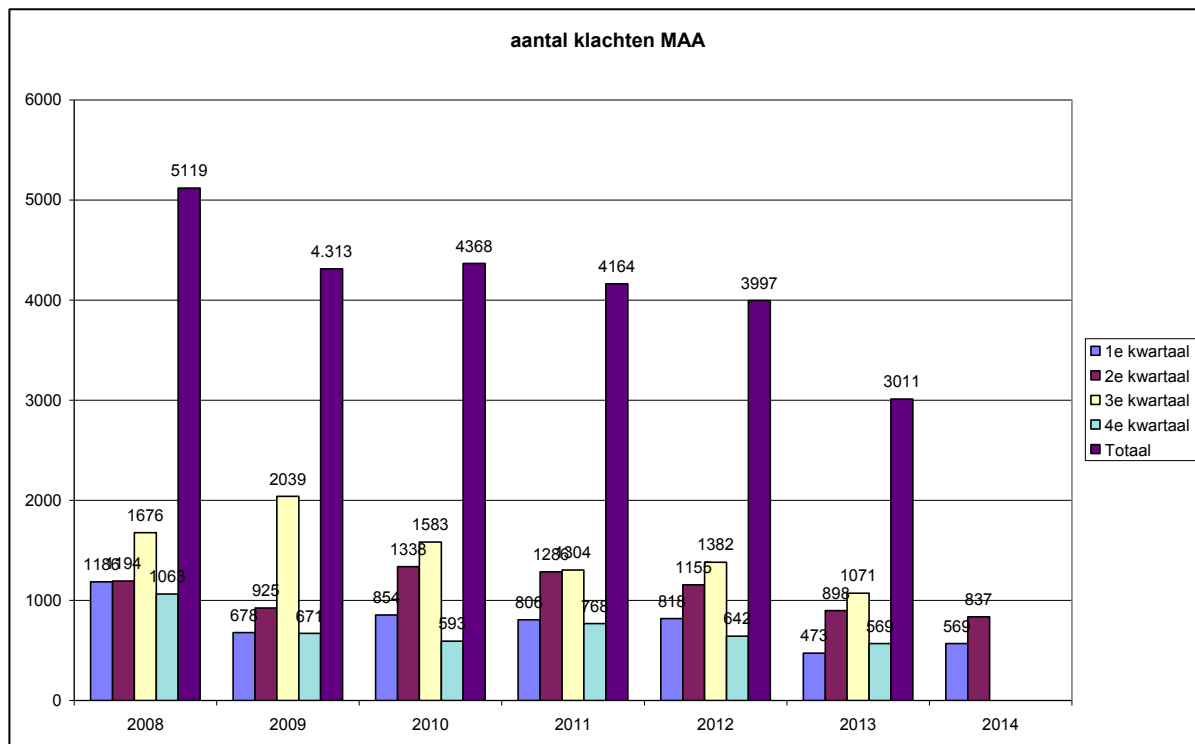
aantal klachten per klager in het 2 ^e kwartaal 2014	aantal klagers per gemeente	klachten overige vl. tussen 06:00-07:00	Klachten overige vl.tussen 07:00-23:00	klachten lesvluchten tussen 07:00-23:00	klachten nachtvl. tussen 23:00-06:00	klachten totaal	
0-20	totaal:	41	7	119	13	10	149
	Ambt Montfort	1	0	1	0	0	1
	Beek	2	0	2	0	0	2
	Brunssum	2	0	3	0	0	3
	Echt- Susteren	1	0	3	12	0	15
	Eijsden –Margraten	9	2	37	1	3	43
	Gulpen-Wittem	3	0	10	0	1	11
	Heerlen	1	0	1	0	0	1
	Landgraaf	1	0	3	0	0	3
	Maastricht	5	2	21	0	1	24
	Meerssen	9	2	22	0	5	29
	Onderbanken	1	0	1	0	0	1
	Roerdalen	1	0	1	0	0	1
	Schinnen	2	0	11	0	0	11
	Sittard –Geleen	1	1	0	0	0	1
	Valenburg a/d Geul	2	0	3	0	0	3
20-50	totaal:	3	6	68	0	1	75
	Maastricht	2	3	47	0	1	51
	Onderbanken	1	3	21	0	0	24
50 of meer	totaal:	5	0	604	1	8	613
	Gulpen-Wittem	1	0	139	0	3	142
	Meerssen	2	0	125	0	2	127
	Nuth	1	0	55	1	0	56
	Valkenburg a/d Geul	1	0	285	0	3	288
Totaal		49	13	791	14	19	837

tabel 1d. **Aantal klachten per klager in het 2^e kwartaal 2013 onderverdeeld in verschillende categorieën**

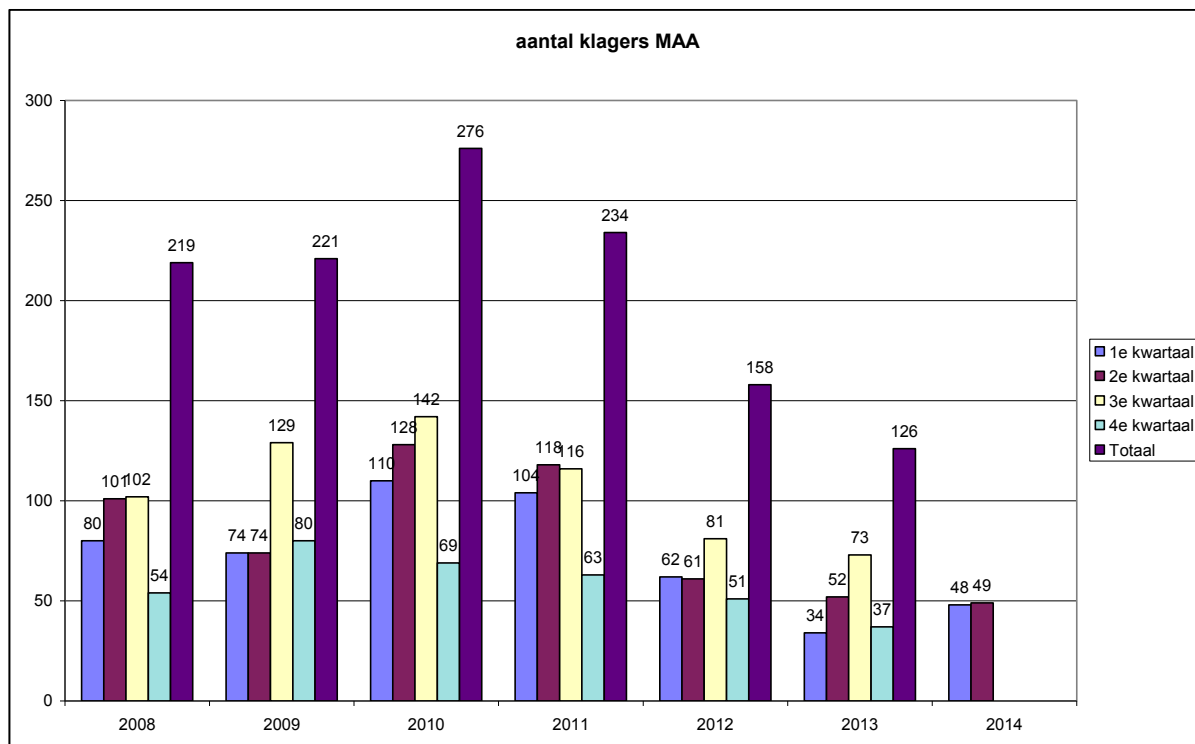
aantal klachten per klager in het 2 ^e kwartaal 2013	aantal klagers per gemeente	klachten overige vl. tussen 06:00-07:00	Klachten overige vl.tussen 07:00-23:00	klachten lesvluchten tussen 07:00-23:00	klachten nachtvl. tussen 23:00-06:00	klachten totaal	
0-20	totaal:	47	5	95	32	13	145
	Beek	3	0	2	13	0	15
	Echt- Susteren	1	0	6	10	0	16
	Eijsden -Margraten	1	0	2	0	0	2
	Gulpen-Wittem	2	0	2	0	0	2
	Landgraaf	1	3	3	0	0	6
	Maastricht	13	1	28	0	5	34
	Meerssen	13	1	21	9	7	38
	Nuth	1	0	0	0	1	1
	Onderbanken	2	0	9	0	0	9
	Schinnen	4	0	10	0	0	10
	Selfkant (D)	1	0	1	0	0	1
	Sittard –Geleen	5	0	11	0	0	11
20-50	totaal:	2	0	77	0	0	77
	Maastricht	2	0	77	0	0	77
50 of meer	totaal:	3	3	662	9	2	676
	Gulpen-Wittem	1	1	171	0	1	173
	Meerssen	1	0	130	7	1	138
	Valkenburg a/d Geul	1	2	361	2	0	365
Totaal		52	8	834	41	15	898

Trends.

Grafiek 2. Visualisering klachten per kwartaal over de periode 1^e kwartaal 2008 t/m 2^e kwartaal 2014.

Grafiek 3. Visualisering klagers per kwartaal over de periode vanaf 1^e kwartaal 2008 t/m 2^e kwartaal 2014.

BIJLAGE

Algemeen.

tabel 2. Aantal vliegbewegingen “overige” dagvluchten, lesvluchten en nachtvluchten in het 2^e kwartaal.

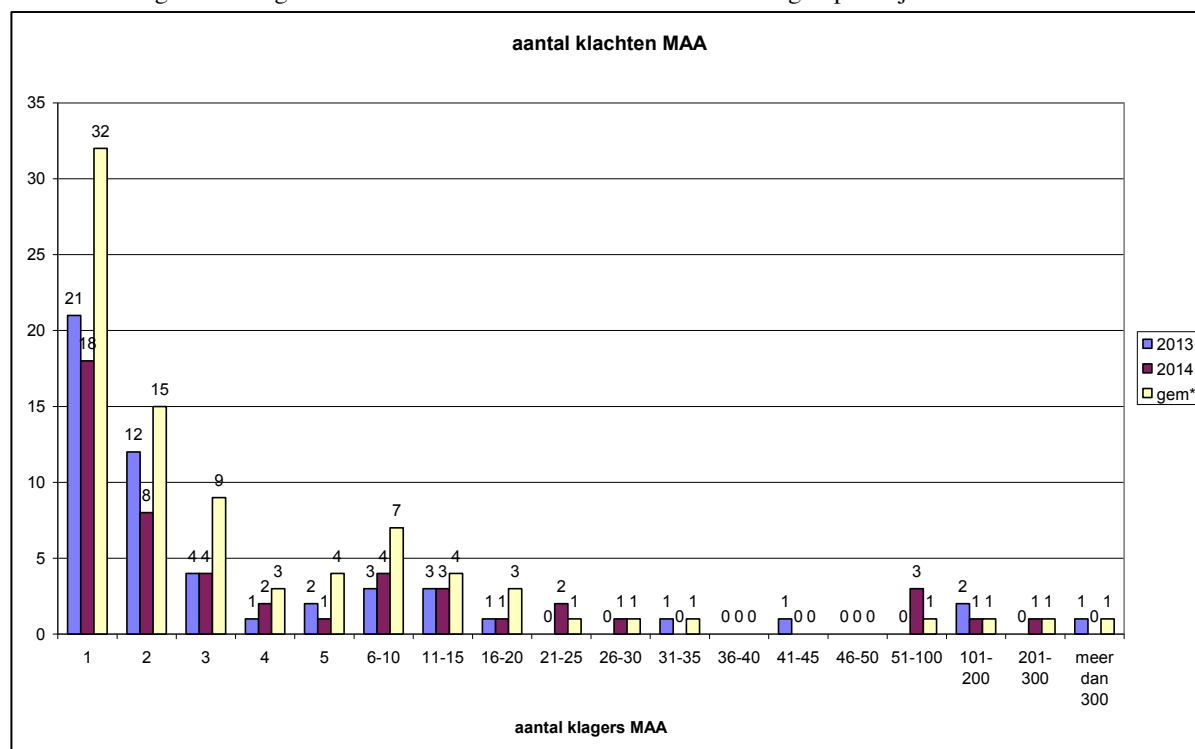
	Overige dagvluchten 06:00-23:00 uur		Lesvluchten 07:00-23:00 uur		Nachtvluchten 23:-06:00 uur	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
April	802	820	437	107	2	0
Mei	960	811	358	180	2	2
Juni	924	855	198	82	7	1
Totaal	2686	2486	993	369	11	3

tabel 3. Aantal klachten en klagers in het 2^e kwartaal.

	Aantal klachten MAA			Aantal klagers MAA		
	2013	2014	%	2013	2014	%
April	296	260	-12	29	24	-17
Mei	223	311	+39	20	32	+60
Juni	379	266	-30	25	26	+4
Totaal	898	837	-7	52	49	-6

In deze tabel wordt het aantal klachten over overlast als gevolg van vliegverkeer van of naar MAA in deze regio weergegeven. In de laatste kolom is het aantal klagers over MAA in het 2^e kwartaal weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere klager voor zowel de maand als voor het kwartaal slechts 1x geteld wordt. Het is daarom niet mogelijk het aantal klagers voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen. Uit de gegevens van tabel 3 blijkt dat het aantal klagers over vliegverkeer van of naar MAA in het 2^e kwartaal 2014 met 3 afneemt (6%) ten opzichte van dezelfde periode in 2013. Het aantal klachten neemt met 61 af (7%).

Grafiek 1. Visualisering van het klachtenpatroon in het 2^e kwartaal.
gem* = de gemiddelde waarde in het 1^e kwartaal over de afgelopen 5 jaar.

Vaak wordt naast geluidsoverlast ook laagvliegen, routeafwijking, trilling of proefdraaien als bron van overlast genoemd (zie tabel 4). Door de toename van het digitaal indienen van klachten worden vaker meerdere oorzaken tegelijk aangegeven. Opgemerkt dient te worden dat wanneer er gesproken wordt over 'laagvliegen' dit niet zeggen wil dat het toestel ook daadwerkelijk laag gevlogen heeft, het gaat hier om overlast zoals deze door de klager wordt ervaren. Hetzelfde geldt wanneer er gesproken wordt van 'afwijkende route' bij vertrek. Hoewel een toestel kan afwijken van de route die de klager gewend is, wil dit niet zeggen dat het toestel ook buiten het tolerantie gebied gevlogen heeft. Zie § SID-afwijkingen. Onder 'overige oorzaak' vallen specifieke oorzaken c.q. opmerkingen van klagers, die niet in een van de categorieën in tabel 4. onder te brengen zijn. In het 2^e kwartaal 2014 zijn dit de volgende opmerkingen of oorzaken: Pannen van het dak in Beek als gevolg van turbulentie bij een landing van een B738; meerdere klachten over het feit dat de vluchten met een MD11 zeer luidruchtig zijn (Ulestraten, Meerssen, Maastricht) met name in de vroege ochtend en late avond; twee toestellen (A310) vliegen volgens een inwoner gevaarlijk laag over de wijk Ceramique gemeente Maastricht richting MAA.; een inwoner uit Mheer gemeente Eijsden-Margraten meldt dat een toestel zeer laag overvliegt met het landingsgestel uit.

Tabel 4. Overzicht oorzaak klachten volgens de klager *) Een klacht kan meerdere oorzaken hebben.

Overzicht oorzaak klachten	2013	2014
Totaal aantal klachten*	898	837
Geluid	894	835
Laagvliegen	98	198
Uitstoot	2	2
Stank	7	8
Afwijkende route	213	250
Trillingen	33	70
Angst	16	25
Warmdraaien	0	0
Proefdraaien	3	2
Grondlawaaai	0	6
Trackoffender	1	0
Overig	7	6

Overige vluchten: vliegbewegingen en klachten

Tabel 5. Aantal klachten in relatie tot aantal vliegbewegingen van overige vluchten binnen de openstellingsuren in het 2^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen overige vluchten			Aantal klachten MAA			Aantal klagers MAA			
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	
April	Totaal	802	820	+2	260	259	=	25	24	-4
	6-7 uur				2	3				
	7-23 uur				258	256				
Mei	Totaal	960	811	-16	216	285	+32	19	27	+42
	6-7 uur				0	5				
	7-23 uur				216	280				
Juni	Totaal	924	855	-7	366	260	-29	21	24	+14
	6-7 uur				6	5				
	7-23 uur				360	255				
Kwartaal	totaal	2686	2486	-7	842	804	-5	46	45	-2
	6-7 uur				8	13				
	7-23 uur				834	791				

Tabellen 6 a,b,c en d. Aantal klachten in relatie tot aantal vliegbewegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen binnen openstellinguren in het 2^e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. klachten over 'overige vluchten' van MAA, per maand/ kwartaal.

April	Bewegingen		klachten	
	2013	2014	2013	2014
A310 serie	81	82	49	61
A320 serie	8	7	2	3
A330 serie	18	20	9	18
B737 serie	345	168	132	81
B747 serie	66	68	34	38
MD11serie	2	14	0	20
ATP serie	44	44	4	5
totaal	564 (70%)	403 (49%)	230 (88%)	226 (87%)

tabel 6a.

Mei	Bewegingen		Klachten	
	2013	2014	2013	2014
A310 serie	96	85	33	73
A320 serie	11	6	3	2
A330 serie	12	18	9	13
B737 serie	378	205	117	105
B747 serie	74	72	31	40
MD11serie	0	17	0	7
ATP serie	46	42	7	9
Totaal	617 (64%)	445 (55%)	200 (93%)	249 (87%)

tabel 6b.

Juni	Bewegingen		klachten	
	2013	2014	2013	2014
A310 serie	88	84	49	64
A320 serie	6	4	3	4
A330 serie	18	14	10	14
B737 serie	372	189	198	85
B747 serie	62	68	39	40
MD11serie	0	16	0	14
ATP serie	39	42	5	4
totaal	585 (63%)	417 (49%)	304 (83%)	225 (87%)

tabel 6c.

2^e kwartaal	Bewegingen		Klachten	
	2013	2014	2013	2014
A310 serie	265	251	131	198
A320 serie	25	17	8	9
A330 serie	48	52	28	45
B737 serie	1095	562	447	271
B747 serie	202	208	104	118
MD11serie	2	47	0	41
ATP serie	129	128	16	18
totaal	1766 (66%)	1265 (51%)	734 (87%)	700 (87%)

tabel 6d.

Tabel 5. geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen van ‘overige vluchten’ binnen de openstellingsuren en het aantal klagers en klachten over deze bewegingen. Hoewel al het vliegverkeer in beginsel tot overlast kan leiden, bepalen vliegbewegingen met zware hoofdstuk III- en propellervliegtuigen het aantal klachten in overwegende mate. Toe- of afname van deze categorieën kan nogal eens van invloed zijn op het klachtenpatroon. De invloed van bepaalde categorieën op het aantal klachten komt in tabel 6a t/m d tot uitdrukking. Getal tussen haakjes is het percentage van het totaal aantal bewegingen c.q. klachten van MAA per maand/ kwartaal.

Klachten over ‘overige dagvluchten’ hebben met name betrekking op vertrekkende zware toestellen richting zuid (baan 21):

- de LNO 2B vertrekprocedure, vertrek van baan 21 en vervolgens richting Gulpen kan voor overlast zorgen in zowel de gemeente Meerssen als in Valkenburg aan de Geul, Margraten en Gulpen-Wittem.

- de NETEX 1B vertrekprocedure, vertrek van baan 21 en vervolgens in Noordoostelijke richting (Jabeek) en de OSGOS 1B vertrekprocedure, vertrek baan 21 eveneens via Jabeek en vervolgens in Noordelijke richting kunnen overlast veroorzaken in Meerssen, Berg en Terblijt en Valkenburg aan de Geul.

Aankomsten over het Heuvelland richting Sittard, Geleen en Beek (baan 21) kunnen klachten veroorzaken uit Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul, aankomsten vanuit het zuiden (baan 03) uit Valkenburg aan de Geul, Maastricht en Meerssen.

Het totale aantal bewegingen van “overige dagvluchten” neemt in het 2^e kwartaal 2014 af met 200 bewegingen (7%) ten opzichte van het 2^e kwartaal 2013. Het totale aantal klachten neemt af van 842 in ’13 naar 804 in ’14 (5%). De bewegingen met zware toestellen, die in hoge mate verantwoordelijk zijn voor de klachten, nemen af van 1766 bewegingen in ’13 naar 1265 in ’14 (28%), zie tabel 6d. Klachten over bewegingen met zware toestellen dalen van 734 naar 700 (5%), zie tabel 6d. Klagers over “overige” dagvluchten blijven nagenoeg gelijk, namelijk 46 in ’13 en 45 in ’14, zie tabel 5. Uit onderzoek blijkt dat er sprake is van een afname van klagers in de categorieën 0-20 klachten per klager, het aantal door hen ingediende klachten neemt daarentegen iets toe (3%). In de categorieën 20-50 en 50 klachten of meer per kwartaal neemt het aantal klagers toe, het aantal door hen ingediende klachten neemt echter af. Evenals in het eerste kwartaal 2014 is een toename van klagers en klachten uit de Eijsden-Margraten in de categorie 0-20, die kan worden verklaard doordat naast overlast over Bierset-vliegverkeer ook de overlast van MAA-vliegverkeer (aankomsten) wordt gemeld. Hetzelfde geldt voor de toename van klachten uit Onderbanken in de categorie 20-50, daar wordt naast overlast van AWACS-vliegverkeer ook de overlast van MAA-vliegverkeer gemeld. Zie de tabellen 1c en 1d. Opgemerkt dient te worden dat in dit rapport alleen de klachten over vliegverkeer van MAA zijn opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers.

Lesvluchten: vliegbewegingen en klachten

tabel 7. Aantal klachten in relatie tot aantal vliegbewegingen van lesvluchten in het 2^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen lesvluchten			Aantal klachten lesvluchten			Aantal klagers lesvluchten		
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
April	437	107		32	1		5	1	
Mei	358	180		7	13		3	2	
Juni	198	82		2	0		1	0	
Totaal	993	369	-63	41	14	-66	6	3	-50

Tabel 7 geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen van lesvluchten en het aantal klachten en klagers over deze bewegingen. Opgemerkt dient te worden dat bij het indienen van klachten over lesvluchten in tegenstelling tot klachten over nacht- en ‘overige’ vluchten, de klager het vaak ondoenlijk acht al de tijdstippen van overlast te vermelden. Bij deze categorie vluchten gaat het vooral om klachten over circuitvluchten: een constante bron van geluidhinder. De klager vermeldt dan de periode van overlast. Voor de klachtenbehandeling worden in dat geval twee klachten geregistreerd, nl. de vertrektijd van het lesvliegtuig behorende bij het begin en de vertrektijd van het vliegtuig behorende bij het eind van de periode van hinder. Indien de klager het aantal circuitbewegingen doorgeeft, dan worden deze (na controle met behulp van FANOMOS) als klachten geregistreerd.

Klachten over lesvluchten kunnen worden uitgesplitst naar klachten over vliegtuigen < 6 ton en > 6 ton MTOW en tevens naar soort lesbeweging namelijk circuitlesvluchten en lokale (= alle andere dan circuit) lesvluchten. Zie tabel 8.

Tabel 8. Uitsplitsing van de klachten over lesvluchten naar gewicht en soort lesbeweging in het 2^e kwartaal.

	Aantal klachten 2013	Aantal klachten 2014	%
< 6 ton MTOW	38	14	
> 6 ton MTOW	3	0	
circuit vluchten	21	0	
lokale vluchten	20	14	
totaal	41	14	-66

In het 2^e kwartaal 2014 zijn er 14 klachten over lesvluchten (zowel lesvluchten van groot als klein verkeer) door 3 personen ingediend. In het 2^e kwartaal 2013 zijn er in totaal 41 klachten over lesvluchten door 6 personen ingediend, dit betekent een afname van de klachten en klagers met respectievelijk 66% en 50%. Alle 14 klachten in het 2^e kwartaal 2014 gaan over lokale lesvluchten met toestellen < 6 ton en zijn ingediend door een inwoner uit Echt-Susteren (12), Eijsden-Margraten (1) en Nuth (1). In het 2^e kwartaal 2013 komen de klachten voornamelijk uit de gemeenten Beek, Echt-Susteren, Meerssen en Valkenburg aan de Geul. Zie tabel 1a en 1b, tevens tabel 8 en bijlage “overzicht klachten per klager met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken”. Het aantal lesbewegingen neemt met 63% af van 993 in '13 naar 369 in '14. Een vergelijkbare daling zien we ook in de laatste drie kwartalen van 2013. en het 1^e kwartaal 2014. De afname van de lesvluchten is veroorzaakt door de afbouw van de operaties van de vliegscholen op MAA.

Nachtvluchten: vliegbewegingen en klachten

Tabel 9. Aantal klachten in relatie tot aantal vliegbewegingen buiten de openstellingsuren in het 2^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen nachtvluchten			Aantal klachten nachtvluchten			Aantal klagers nachtvluchten		
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
April totaal	2	0		4	0		4	0	
start	1	0		2					
landing	1	0		2					
Mei totaal	2	2		0	13		0	11	
start	1	2		0	13				
landing	1	0		0	0				
Juni totaal	7	1		11	6		9	6	
start	3	1		8	6				
landing	4	0		3	0				
Kwartaal Totaal	11	3	-73	15	19	+27	12	13	+8
start	5	3		10	19				
landing	6	0		5	0				

In tabel 9. wordt het aantal vliegbewegingen buiten openstellingsuren van of naar MAA weergegeven en tevens het aantal klagers en klachten over deze bewegingen.

De openstellingsuren van MAA zijn van 06:00 uur tot 23:00 uur. Voor luchtvaartuigen van luchtvaartmaatschappijen die geregelde vluchten uitvoeren en die volgens schema eerder dan 23:00 uur plaatselijke tijd hadden moeten arriveren kan, voor zover sprake is van onverwachte vertragende omstandigheden die op het moment van vertrek redelijkerwijs niet voorzien hadden kunnen worden, een extensie verleend worden tot 24:00 uur, voor starts voor zover sprake is van een technische storing van het luchtvaartuig danwel van de luchtvaarttechnische gronduitrusting of extreme meteorologische omstandigheden. De luchthaven is te allen tijde open voor luchtvaartuigen die in nood verkeren of ten behoeve van reddingsacties of hulpverlening worden ingezet.

Het aantal bewegingen in de periode 23:00 tot 24:00 uur, waarvoor een extensie is verleend, neemt in het 2^e kwartaal 2014 af ten opzichte van het aantal in 2013, namelijk van 11 in '13 naar 3 in '14. Over deze 3 bewegingen zijn in het 2^e kwartaal '14 door 13 klagers 19 klachten ingediend. Van de 19 klachten zijn er 8 ingediend over een vertrek van een MD11 vanaf baan 21 richting het heuvelland (OLNO). Over de 11 bewegingen in '13 zijn 15 klachten door 12 klagers ingediend.

SID-afwijkingen

Gebleken is dat het begrip “trackoffender” tot enige onduidelijkheid leidt. Hierover is overleg geweest tussen ILT, LVNL en de Werkgroep. Naar aanleiding hiervan heeft de Werkgroep besloten voortaan te spreken van “SID afwijkingen” (afwijkingen van de standaard vertrekroute) in opdracht van of met toestemming van de LVNL en SID-afwijkingen zonder opdracht of toestemming van de LVNL. Alleen deze laatste categorie wordt voortaan als trackoffender aangeduid. Vanaf het 3^e kwartaal 2009 is deze wijziging integraal in het kwartaalrapport doorgevoerd. Met ingang van 1 oktober 2009 stuurt het klachtenbureau SKLZL alle trackoffenders voor onderzoek door naar Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Tabel 10: Aantal met behulp van FANOMOS geconstateerde SID-afwijkingen in het 2^e kwartaal 2014

2 ^e kwartaal 2014		Totaal aantal SID-afwijkingen	waarvan in opdracht / met toestemming van LVNL	waarvan trackoffender
April	totaal	4	4	0
	jet	4	4	0
	prop	0	0	0
Mei	totaal	2	2	0
	jet	2	2	0
	prop	0	0	0
Juni	totaal	4	3	1
	jet	4	3	1
	prop	0	0	0
kwartaal	Totaal	10	9	1
	jet	10	9	1
	prop	0	0	0

Tabel 11. Aantal met behulp van FANOMOS geconstateerde SID-afwijkingen in het 2^e kwartaal 2013

2 ^e kwartaal 2013		Totaal aantal SID-afwijkingen	waarvan in opdracht / met toestemming van LVNL	waarvan trackoffender
April	totaal	6	4	2
	jet	5	4	1
	prop	1	0	1
Mei	totaal	14	13	1
	jet	13	12	1
	prop	1	1	0
Juni	totaal	12	9	3
	jet	10	7	3
	prop	2	2	0
kwartaal	Totaal	32	26	6
	jet	28	23	5
	prop	4	3	1

De SID-afwijkingen zijn in FANOMOS voor de prop's geselecteerd op toestellen > 6 ton, IFR, niet zijnde cat. 004, 010, 012, 014; voor jet's op toestellen in alle gewichtsklassen.

Op basis van artikel 10 van het Luchtverkeersreglement is voor het IFR-verkeer een aantal standaard instrument vertrek procedures (SID's) vastgesteld voor het luchtvaartterrein Maastricht. Deze procedures worden beschreven in de Aeronautical Information Publication (AIP). In de AIP zijn kaarten opgenomen waarop de routes van deze procedures zijn weergegeven. Deze uitvliegroutes zijn theoretische lijnen, in de praktijk zal een zekere spreiding plaatsvinden.

De Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) past middels aangescherpte interne regelgeving de SID's op MAA strakker toe. Dit betekent dat binnen de 35 Ke zone geen afwijkende instructie voor startend verkeer gegeven zal worden (uitgezonderd om veiligheidsredenen). Straalvliegtuigen mogen pas boven FL 60 van deze route afwijken, voor zwaardere propellervliegtuigen geldt een hoogte van 3500 ft MSL. Lichte propellervliegtuigen (< 6 ton kunnen op geringere hoogte een afwijkende instructie krijgen, echter pas buiten de 35Ke geluidzone). Het aangescherpte milieubeleid (inzake afwijkende instructies SID's) van de LVNL wordt gehandhaafd totdat in overleg tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu en LVNL een definitief besluit is genomen over een uniforme regelgeving voor gecontroleerde burgerluchthavens in Nederland.

Met behulp van Fanomos en in samenwerking met de LVNL constateren we dat het aantal SID afwijkingen in het 2^e kwartaal 2014 is gedaald ten opzichte van het aantal van dezelfde periode in 2013, namelijk van 32 in '13 naar 10 in '14, een afname van 69%. Deze daling is een resultante van LVNL beleid. Van de 10 afwijkingen zijn er 9 in opdracht of met toestemming van de LVNL van de SID afgeweken. In 6 gevallen is deze instructie gegeven om zwaar weer te omzeilen. In het 2^e kwartaal 2013 waren 26 van de 32 afwijkingen in opdracht van de LVNL, waarvan 13 in verband met slecht weer.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)/ Domein Luchtvaart is belast met het onderzoek naar en interpretatie van SID-afwijkingen, dit is geen taak voor de SKLZL. Zoals afgesproken in de Werkgroep Klachten- en Hinderbeleid stuurt het klachtenbureau SKLZL voortaan alle SID-afwijkingen **zonder** opdracht of toestemming van de LVNL, de zgn. trackoffenders, voor onderzoek door naar de ILT.

In het 2^e kwartaal 2014 is 1 trackoffender voor nader onderzoek aan de ILT aangeboden. In het 2^e kwartaal 2013 zijn dat 6 trackoffenders geweest. Zie tabellen 10 en 11.

Procedure klachtenbehandeling

De wijze van klachtbehandeling is neergelegd in een door de voormalige Milieucommissie Luchthaven Maastricht vastgestelde klachtenregeling. Klachten kunnen bij het klachtenbureau telefonisch (043-365 20 20) of digitaal (www.kicl.nl) worden ingediend.

Schriftelijke reacties met klachten en vragen van omwonenden van de luchthaven worden ingediend bij de Commissie Regionaal Overleg. De afzender wordt een ontvangstbevestiging gestuurd.

Vervolgens worden de schriftelijke reacties behandeld in de eerstvolgende vergadering van de Werkgroep Klachten en Hinderbeleid (WKH) van de commissie. Reacties met vragen of een bepaalde problematiek worden kort na de vergadering van de Werkgroep Klachten en Hinderbeleid beantwoord. Schriftelijke klachten zijn niet in de tabellen en grafieken opgenomen. Volgens de vastgestelde klachtenregeling dienen schriftelijke klachten binnen drie maanden na ontvangst van de brief te zijn afgehandeld.

In het tweede kwartaal van 2014 heeft de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht geen schriftelijke reacties ontvangen.

Bijlage: Overzicht klachten per gemeente met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken:

Begrippenlijst

S.K.L.Z.L.:	Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg. Een onafhankelijke stichting, die ten behoeve van de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht, de Commissie AWACS Limburg en de Luchtverkeerscommissie Niederrhein zorg draagt voor de registratie, analyse en behandeling van milieuklachten over vliegverkeer in de regio, tevens voor het beantwoorden van vragen en het verstrekken van informatie. Te bereiken onder tel. nr. 043-365 20 20 of via <u>www.kicl.nl</u> .
Klacht:	een door een klager bij het klachtenbureau gemelde ervaring van hinder of overlast veroorzaakt door vliegverkeer.
Klager: (klaagadres):	een adres van waaruit minstens een klacht is geuit, met de restrictie dat meerdere klachten van verschillende personen op een huisadres tot één en dezelfde klager (klaagadres) worden gerekend.
Extensie:	toestemming gegeven door de havenmeester om buiten de openstellingsuren van de luchthaven op te stijgen of te landen.
Nachtvluchten:	vluchten van of naar MAA tussen 23.00 uur en 06.00 uur, waarvoor een extensie verleend is.
Overige (dag)vluchten:	Dagvluchten tussen 06:00 en 23:00 uur, niet zijnde lesvluchten.
Vlucht:	een vlucht bestaat uit 2 vliegtuigbewegingen: een start en een landing.
Vliegtuig- beweging:	een start of een landing van een vliegtuig.
Lesvlucht:	Oefenvlucht voor het verkrijgen dan wel behouden van vliegvaardigheid. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een circuitlesvlucht en een lokale lesvlucht. Circuitlesvluchten vinden plaats in het circuitgebied, lokale lesvluchten buiten het circuitgebied.
A.T.C.- vertraging:	Air Traffic Control / Luchtverkeersbeveiliging Vertraging ontstaan door verkeersleidingstechnische oorzaken. Dit kan leiden tot een vertraging van het vliegschema.
Hoofdstuk III vliegtuigen:	Vliegtuiggeneratie met stillere straalmotoren. (o.a. B737-300/400/500, B747-300/400, B757, B767, B777, MD11, MD80-serie, alle types Airbus, FK 100/70, DC8/ 70-serie)

- Nieuwe ICAO aanduiding: Voor o.a.:
B703: voorheen B707-300;
B722: voorheen B727-200;
B732, B733, B734, B735, B737, B738: voorheen B737-200/300/400/500/700/800;
B742, B743, B744: voorheen B747-200/300/400;
DC86, DC87: voorheen DC8/ 60/70 serie.
- MTOW: Maximum Take Off Weight
- FANOMOS: Flight track and Aircraft Noise Monitoring System
- IFR: Instrument Flight Rules. Regels voor verkeer dat op instrumenten vliegt.
- SID: Standard Instrument Departure. Dit is de standaard vertrekprocedure voor IFR- verkeer.
- AIP: Aeronautical Information Publication d.i. de luchtvaartgids.
- ILT/Directie Luchtvaart:
Directie Luchtvaart. Deze dienst, een onderdeel van de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, is verantwoordelijk voor toezicht op geluidzone en op de naleving van de gebruiksvoorschriften.
- SID-afwijking: een toestel dat de standaard-instrument -vertrekprocedure niet heeft uitgevoerd binnen het voor die procedure vastgestelde tolerantiegebied al dan niet in opdracht van de Luchtverkeersleiding.

Samenstelling van de werkgroep:

1.	De heer C. Degenaar	Omwonenden Meerssen
2.	De heer W. Mobers	Omwonenden Maastricht
3.	De heer S. Paul	Luchtverkeersleiding Nederland
4.	De heer R. Jense,	Maastricht Aachen Airport
5.	Mevrouw M. Duijvestijn	Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg
6.	Mevrouw R. Lichtenberg	Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg
7.	Mevrouw R. Lommelen	Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg
8.	De heer P. Simons	Provincie Limburg (voorzitter)

Overzicht klachten per gemeente met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken

Behorende bij kernen 2e kwartaal 2014

	Nachtvluchten tussen 23.00 en 06.00 uur	Vluchten tussen 06.00 en 07.00 uur	Lesvluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Overige vluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Totaal
Gemeente: Ambt Montfort					
POSTERHOLT	0	0	0	1	1
Subtotaal	0	0	0	1	1
Gemeente: Beek					
Geverik	0	0	0	1	1
Neerbeek	0	0	0	1	1
Subtotaal	0	0	0	2	2
Gemeente: Brunssum					
BRUNSSUM	0	0	0	3	3
Subtotaal	0	0	0	3	3
Gemeente: Echt-Susteren					
SUSTEREN	0	0	12	3	15
Subtotaal	0	0	12	3	15
Gemeente: Eijsden-Margraten					
BEMELEN	0	0	0	4	4
CADIER EN KEER	3	0	0	12	15
ECKELRADE	0	0	0	1	1
EIJSDEN	0	2	1	18	21
MARGRATEN	0	0	0	1	1
MHEER	0	0	0	1	1
Subtotaal	3	2	1	37	43
Gemeente: Gulpen-Wittem					
EYS	3	0	0	139	142
GULPEN	0	0	0	5	5
MECHELEN	0	0	0	3	3
WITTEM	1	0	0	2	3
Subtotaal	4	0	0	149	153

Overzicht klachten per gemeente met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken

Behorende bij kernen 2e kwartaal 2014

	Nachtvluchten tussen 23.00 en 06.00 uur	Vluchten tussen 06.00 en 07.00 uur	Lesvluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Overige vluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Totaal
Gemeente: Heerlen					
HEERLEN	0	0	0	1	1
Subtotaal	0	0	0	1	1
Gemeente: Landgraaf					
LANDGRAAF	0	0	0	3	3
Subtotaal	0	0	0	3	3
Gemeente: Maastricht					
Amby/Geusselpark	2	3	0	51	56
Wolder/Biesland/Campagne	0	1	0	0	1
Wyck/Akerpoort/Ceramique/St. Maartenspoort	0	1	0	17	18
Subtotaal	2	5	0	68	75
Gemeente: Meerssen					
Bunde	3	0	0	78	81
Meerssen	3	0	0	12	15
Rothem	0	2	0	0	2
Ulestraten	1	0	0	57	58
Subtotaal	7	2	0	147	156
Gemeente: Nuth					
Nuth	0	0	1	55	56
Subtotaal	0	0	1	55	56
Gemeente: Onderbanken					
SCHINVELD	0	3	0	22	25
Subtotaal	0	3	0	22	25

Overzicht klachten per gemeente met onderverdeling naar woonplaatsen, -kernen en -wijken

Behorende bij kernen 2e kwartaal 2014

	Nachtvluchten tussen 23.00 en 06.00 uur	Vluchten tussen 06.00 en 07.00 uur	Lesvluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Overige vluchten tussen 07.00 en 23.00 uur	Totaal
Gemeente: Roerdalen					
MELICK	0	0	0	1	1
Subtotaal	0	0	0	1	1
Gemeente: Schinnen					
DOENRADE	0	0	0	1	1
OIRSBEEK	0	0	0	10	10
Subtotaal	0	0	0	11	11
Gemeente: Sittard-Geleen					
SITTARD	0	1	0	0	1
Subtotaal	0	1	0	0	1
Gemeente: Valkenburg aan de Geul					
BERG EN TERBLIJT	0	0	0	1	1
SCHIN OP GEUL	0	0	0	2	2
VALKENBURG	3	0	0	285	288
Subtotaal	3	0	0	288	291
Totaal	19	13	14	791	837